

אופק חדרה

כניסת שבת	ציאת שבת	רבינו תם
18:49	19:59	20:33
אור החיים	19:00	20:42

שושנה שירה חגי' בת אברהם, מיכאל חגי' בן סעדיה, לזכות אריה חגי' בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נגר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, נפתלי ברזילי בן עזר, דיקלה בת אסתר וישראל, חביבה בת צביה, פנחס ששון בן רבקה, אסיה (אילנה) בת הלה, סעידה בת יהודה, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורמאל, רותי בת לאה, אילנית בת שושנה, נונה בת מרים, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה יששכר, יאיר בן שמואל, אייל בן ניסים וחנה, נגריאל בן זכריה, סעידה בת יהודה, רוזינה בת מרטונה.

וככל שנעצור לרגע קט בראשית היום ונחשוב על כך, וככל שנוסיף וניישם במהלך יומנו פעולות קטנות וגדולות להיטיב עם הזולת, לאהוב אותו באמת, לראות את האניטרס שלו כמו את שלנו ולפעול להגשמת חלומותיו - כך נזכה לפתוח לנו את שערי השפע והרחמים משמים, לראות עין בעין באהבת הבורא לעמו, ובישועתו האישית של כל אחד ואחד מאיתנו.

בשכונת 'גבעת מרדכי' בירושלים, בבניין שקט בדרך כלל, התגוררה משפחת הגה"צ רבי צבי הירש פלאי זצ"ל, משגיח ישיבת חברון, אלא שאותם ימים לא היו ימים שקטים בבניין, ההיפך הוא הנכון...

הדיירים בקומה למעלה, שכני הרב והרבנית, צרה להם דירתם. המשפחה התרחבה, גדיים נעשו תישים, תינוקות משחקים נוספו למשפחה, ונוצר צורך קיומי להרחיב את הדירה. הם השקיעו רבות בתוכניות הבניה, באו בדברים עם קבלן שיפוצים נודע, ולבסוף, ביום מן הימים הופיע טרקטור גדל מאחורי הבניין. והחל לחפור במרץ...

זה היה היום השלישי האחרון בבניין. כל מה שהיה עד אז, אהות השכנים, העזרה ההדדית, נמוג ואינו. נכון שהשכנים אישרו את הבניה והסכימו לה, אך ברגע האמת - החלו להתלונן, תלונות מוצדקות יותר ופחות. זה בא בטענות של שעות העבודה, והוא לא הפסיק להתאונן על האבק והכלוך, אחד השכנים רגז על הרעש שיוצרת העבודה ושכן אחר בכלל טען שילדיו מפחדים מהפועלים...

חלק מתלונות היו מוצדקות וטופלו במידת מה, וחלק מהן - שגרתיות ורגילות, מעשה שיגרה בבניינים בהם נערכים שיפוצים, בעיות שחולפות כעבור תקופה קצרה ולא נעימה. בעלי הדירה המשופצת השתדלו ככל יכולתו להיטיב עם השכנים ולמנוע את צערם, אך היה ברור שכולם שמקצת כאב ראש ועוגמת נפש - אין דרך מילוט...

והנה, ביום אחד לעת ערב, הבחינה בעלת הדירה המשופצת ברבנית פלאי ע"ה, שהיא עולה את המדרגות לכיוון ביתם, בשבריר שניה הספיקה לחשב, כי בוודאי הרבנית כבר לא מחזיקה מעמד מול הרעש והכלוך הרב, המעיקים מאוד על אנשים מבוגרים. היא גם הספיקה להעריך, כי העבודות כבר לא יוכלו להימשך כסדרן, היא תיאלץ להפסיק באיבן ולהישאר בבית משופץ למחצה, שכן בוודאי לא תוכל לסרב לבקשתה ותלונתה של אשה מבוגרת ונכבדה כמו השכנה הרבנית פלאי...

עוד שניה חולפת, והרבנית פלאי כבר נוקשת בדלת. כשפתחה, המתינה לשמוע את תלונותיה, אלא שלהפתעתה הרבה, הרבנית התעניינה בשלומה, שאלה איך עוברים עליה הימים הקשים - כשמשפצים לה בבית, ובקול אכפתי מודאג שאלה שלום לילדיה...

אחר כך, הגיעה ההפתעה האמיתית. הרבנית פלאי פתחה ואמרה: 'תראי, שכנתי היקרה! שיפוצים זה לא קל, אני בטוחה שאתם עוברים ימים קשים, ואת עם הילדים הקטנים בבית. רציתי להציע לך לשלוח אליי את הילדים לשעות אחר הצהריים, שיהיה להם מרחב נקי ונוח לשחק. גם אם את רוצה לנוח בימים כה טרופים - תרגישי בנוח לשלוח את הילדים למטה - למשפחת פלאי...'

האשה חשקה במבוכה, והרבנית הוסיפה: 'נו, באמת, את לא צריכה להתבייש... יש לנו בבית משחקים שמשתרים את נכדי, והם יוכלו לשמש את ילדיך באותה מידה: או לחילופין, תבואי בעצמך לנוח אצלנו, הדירה שלנו ריקה ונשמח לארח אותך למנוחה בחדר שקט ופרטי, נקי וצלול! אתם מוזמנים, באמת!' - סיימה הרבנית את דבריה הכנים, ושבה לביתה...

סיפור זה המופיע בספר 'ברכי נפשי', אין כמוהו להורות לנו מהי אהבת ישראל אמיתית, המתבטאת בדאגה ואכפתיות כנה לזולת. ובפרט בעת קושי ומצוקה, ובעיקר כשעוברים תקופה פחות נעימה - אז הוא רגע המבחן עד כמה אהבת ישראל גואה בנו, עד כמה אנו מסורים ואוהבים באמת את זולתנו. כי כשאדם אוהב את השני באמת - זה מקל עליו להתמודד עם הקושי האישי שלו, ולראות את הקושי של הזולת כדחוף יותר ומכביר יותר, לפיכך הוא מתמסר לפתרונו...

ואהבת לרעך כמוך! (וי"ט, י"ח)

מידי יום עם שחר, כשערפילי הטל עוד לחים מסביב וקרני שמש ראשונות עולות מהאופק, אנו ממחרים לבית הכנסת לתפילת שחרית, ופותחים בהתרגשות את הסידור, לתפילת שחרית שתפתח לנו את היום בקשר רוחני, ותעניק לנו אנרגיה וכוחות לעשייה והצלחה. לפני שאנו פותחים בתפילה, רגע לפני הפסקה הראשונה בה ליבנו גואה בתהילה 'מה טובו אוהליך יעקב', אנו אומרים משפט אחד, קצר, יעיל, מרגש ונוקב גם יחד:

'הריני מקבל על עצמי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך!'

רגע, למה דווקא זה? למה פותחים את היום והתפילה דווקא עם המצווה הזו? זכינו בתרי"ג מצוות, אולי נעשה ביניהן תורנות, ומידי יום נקבל על עצמנו אחת מהן? אולי נקבל על עצמנו את שש המצוות התמידיות? מה ענינה המיוחד של מצווה זו, שלפיכך היא נבחרה לפתוח לנו את היום בקבלת **'ואהבת לרעך כמוך!'**

התשובה היא, שבתחילה היום אנו מתייצבים בתפילה, מתחילים לבקש ולהתפלל על היום שלנו, שיהיה יום מבורך, מלא בשפע, רצוף בטוב, מואר ושמח. אך עוד לפני התפילה, עוד לפני שפותחים בה, עוד לפני שמבקשים משהו, צריך ללחוץ על הקוד הסודי, להפעיל את המפתח העוצמתי:

אהבת ישראל! המחוייבות העמוקה שלנו לאהוב כל יהודי - באשר הוא יהודי. זו מצוה הטומנת בחובה כוחות ועוצמות שלא נוכל לשער, זו המצוה שפותחת את התפילה והיום כולו באופן החיובי ביותר, הטוב ביותר, והמשפיע ביותר. אהבת ישראל, היא היוצרת את המרקם שלנו כעם חזק ומאוחד, יחיד ומיוחד. עם בו כל פרט אינו פרט לגופו, אלא חי ונושם ודואג לרעהו.

בפרשת השבוע, מגדירה התורה את אהבת ישראל כהגדרה ברורה וממציתית מאין כמוה. אתה יודע כמה עליך לאהוב את זולתך? הידעת מהו שיעורה של אהבת ישראל? הנה התשובה: **'כמוך'** - כפי שאתה אוהב את עצמך... כמו שאתה דואג לעצמך, כמו שאתה עסוק בעצמך, כמו שאתה מנסה להיטיב עם עצמך - כך, בדיוק כך, התנהג כלפי חברך.

אהבת ישראל איננה מושג מופשט, רחש לב טבעי ותו לא. אהבת ישראל היא מושג מעשי, שרבות מהמצוות שלנו תלויות בו ונובעות ממנו. אנו דואגים לאחינו היהודים, אנו פועלים למענם, גומלים עימם חסד, מצטערים בצרתם, שמחים בשמחתם, עושים הכל כדי להקל עליהם ונפעל למענם בכל כוחנו. כל זאת - כי אנו אוהבים אותם באמת, וכפי שלא נחסוך מאמץ ומשאבים מלהיטיב את מצבנו וחיינו - כך ננהג כלפי זולתנו.

לכן, גילה האר"י הקדוש זי"ע, כמה כדאי לפתוח את היום ואת התפילה בקריאה הברורה הזו, שאנו אוהבים ודואגים לכל יהודי, שאנו חלק מהמשפחה הנפלאה של עם ישראל בה כל אח אוהב ודואג לאחיו. כי אם אנו מתפללים באהבת ישראל, אזי התפילה שלנו אינה אישית, אלא תפילה העולה מקרב כלל ישראל. ואינה דומה התפילה במניין של עשרה אנשים, לתפילה במניין של מיליוני יהודים, בעת ובעונה אחת. וכשיהודי אוהב את מיליוני היהודים שבכל העולם, והוא מחובר אליהם באהבה כנה ואמיתית, הרי תפילתו כמי שנישאת מפי מיליוני היהודים שהוא אוהב כנפשו, וממילא היא מתקבלת ברחמים גדולים יותר.

והרווח הנוסף מכך, הוא כביר ובלתי ניתן להערכה: הרי כשאתה אוהב את כולם - אוהבים אותך... כפי שתפילתו של היהודי הבודד הופכת לתפילת הרבים. הרי שגם תפילת רבים הופכת לתפילה על היהודי הבודד, ואפשר רק לנסות לדמיין מה קורה בשמים כשמיליוני יהודים בעולם מתפללים על הפרנסה שלנו, על הילדים שלנו, על החיים שלנו... איזה כח, איזו עוצמה, איזו תפילה מרגשת וחזקה!

מסיבה זו אנו פותחים את התפילה במחוייבות העמוקה שלנו לאהבת ישראל, כדי לעורר רחמי שמים לקבלת תפילתנו. לכן, הבה נתעכב לרגע באמירת המילים הללו, הבה נעצור לשבריר שניה מידי בוקר כשאנו אומרים את 'הריני מקבל על עצמי... **ואהבת לרעך כמוך**', ונחשוב איך נוכל היום להוסיף באהבת ישראל, איך נוכל היום להוסיף נדבך של אכפתיות ומעשה להיטיב עם זולתנו.

הלכות

הלכות צדקה

- מצות עשה ליתן צדקה לעניי ישראל, שנאמר (דברים טו, ה): "פתוח תפתח את ידך לו", ונאמר (ויקרא כה, לו): "וחי אחיך עימך". וכל-הרואה עני מבקש והעלים עינו ממנו ולא נתן לו צדקה עובר בלא תעשה, שנאמר (דברים טו, ז): "לא תאמץ את לבבך ולא תקפוצ את ידך מאחיק האביון".

- מצות הצדקה מעלתה גדולה מאוד, שגדול העושה צדקה יותר מכל-הקורבנות, שנאמר (משלי כא, ג): "עשה צדקה ומשפט, נבחר לה" מִן־כָּל.

- לעולם אין אדם נעשה עני מן הצדקה, ואין דבר רע ולא היזק מגיע לאדם בשביל הצדקה, שנאמר (ישעיה לב, יז): "והיה מעשה הצדקה שלום". וכל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים. שנאמר (דברים יג, יח): "ונתן לך רחמים ורחמך והירבך".

- יתן האדם אל ליבו שהוא מבקש כל שעה פרנסתו מהקדוש ברוך הוא, וכמו שהוא מבקש שהקדוש ברוך הוא ישמע שוועתו ותפילתו, כן ישמע הוא שוועת העניים, לפיכך צריך להיזהר בצדקתם, שנאמר (שמות כב, כח): "והיה כי יצעק אלי ושמעתי, כי חנון אני". ואל יעלה על ליבו לומר: "איך אסר ממוני ליתנו לעניים. כי יש לו לדעת שאין הממון שלו אלא פיקדון לעשות בו רצון המפקיד (הקב"ה), וזה חלקו מכל עמלו בעולם הזה, כדכתיב (ישעיה נח, ח): "והלך לפניך צדקך". והצדקה דוחה גזרות רעות ומוסיפה חיים. (אורות ההלכה)

פנינים

"ושמרתם את חוקותי..אשר יעשה אותם האדם וחי

בהם" (יח, ה)

כתב גאון עוזנו מרן החיד"א זצ"ל בשם חכמי האמת - שכאשר האדם מקיים מצווה, הרי אותו יום מתוקן. אבל אם עובר עליו יום בלא מצווה, אין אותו יום נמנה על חיי האדם, ונמחק מהחשבון במרום, חלילה. וזהו שנאמר כאן "ושמרתם את חוקותי ואת משפטי", ודעו: "אשר יעשה אותם האדם וחי - בהם", שבעשותו אותם נחשבים חיו לחיים, שימיו נתקנים והרי הוא "בא בימים", ואם אינם מקיימים הרי "רשעים בחייהם קרויים מתים", שימיהם נדדו והלכו, ואינם קרויים חיים! (מעין השבוע)

"הוכח תוכיח את עמיתך" (טו, יז)

דבר גדול יש לי ללמד אתכם - אמר רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה'פנץ חיים' לתלמידיו - כשם שאין צורך להרעיש בקול גדול בשעת קיום מצוות 'וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפות בין עיניך', כך גם מצוות 'הוכח תוכיח את עמיתך' אינה צריכה להיעשות בקולי קולות... (וקראת לשבת עונג)

הבה נחשוב היכן נוכל להקל, הבה ננסה לאמוד במה נוכל לסייע, הבה נבחן כמה נוכל להיטיב - כדי שהאהבת ישראל שלנו תלבש צורה מעשית, בדאגה כנה ואכפתית למה שעובר על הזולת, בפעולה של ממש כדי להקל עליו!

חנות המכולת הקטנה בשכונת שערי חסד, היתה חנות מכולת קטנה, אמיתית, כמו של פעם. חדר קטן המכיל מוצרי בסיס, חלב טרי המגיע מידי בוקר, כמה לחמים ולחמניות חמות, ותו לא. בעל המכולת ורעייתו, למרות שכבר היו באים בימים, שימשו כמנהל וחנווני, מנהל חשבונות ומסדר המדפים, בעת ובעונה אחת...

ביום מן הימים, הגיע זמנו של בעל המכולת להיקרא לישיבה של מעלה, והוא הותיר את רעייתו הקשישה לבדה בניהול המכולת, כשהיא מודאגת בעיקר משאלה אחת: מי יעזור לה לשאת את ארגזי החלב הכבדים ממקום הנחתם על המדרכה אל תוך החנות. להפתעתה, הבעיה נפטרה עוד טרם נוצרה, והיא הבחינה כי החלב מונח מדי בוקר בפתח החנות, ובליבה החמיאה למחלק החלב על ההתחשבות וההבנה...

בסוף החודש, כשהגיע מחלק החלב לגבות את שכרו, הודתה לו בחום על ההתחשבות והמאמץ. אלא שמחלק החלב משך בכתפיו, ולא הבין על מה מדובר. 'סליחה' - אמר במבוכת מה, 'אך אני מניח את החלב באותו מקום, כבר 28 שנים, גם בחודש האחרון המשכתי להניח את החלב במיקומו המרוחק על המדרכה, כך שהתודה-אינה שלי!'

התפלאה האלמנה מאוד, ולמחרת היום השכימה קום, ונעמדה בחמש בבוקר בפניה מרוחקת מהחנות, לראות מיהו הזר המשכים קום, ובא לגרור את ארגזי החלב מפינת המדרכה אל פתח החנות. עמדה מרוחקת והשקיפה, ולפתע הבחינה ביהודי מבוגר ושפוף קמעא המתקרב למקום בצעדים נמרצים, מביט כה וכה לוודא שאיש אינו רואהו, ומתחיל לשאת את ארגזי החלב מהמדרכה את דלת החנות...

כשסיים את מלאכתו, התקרבה אליו, ובפה פעור מתדהמה גילתה כי מדובר בלא אחר מגדול הדור והדרו: הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל!

היא נפעמה ונדחמה, ובקושי הצליחה להוציא הגה. 'כבוד הרב! תודה! אבל למה? למה הרב כה מטריח עצמו מידי בוקר לשאת את ארגזי החלב הכבדים?!' חייך רבי שלמה זלמן כמי ש'נתפס בקלקלתו', והשיב כמתנצל: 'מה זאת אומרת למה? הלא בעלך נפטר, ומי ישא עתה את ארגזי החלב מהמדרכה אל פתח החנות?' - אמר, נשא רגליו ונמלט מהזירה...

כי ככל שאדם גדול יותר, המבט שלו על זולתו מתרחב, הוא מסוגל להיות יותר אכפת, יותר דואג, יותר מודע לרגשות ולצרכים של הזולת. הבה נאמץ דרך זו, להביט במבט רחב יותר על הזולת, לחשוב מה מכאיב לו ומה מציק לו, מה מטריד את מנוחתו ומה מעיב עליו, כדי שנזכה לסייע לו בזמן אמת ולהביע בכך אהבת ישראל אמיתית! (פניני פרשת השבוע)

מצפה האדונים

היה זה בביתו של הרה"ק ישעי'ה מקערסטיר זי"ע שבימים אלו חל יומא דהילולא שלו. בנו הקטן חלה מאוד, ובאחד הימים נחרדו בני הבית לגלות את רבי ישעי'ה לה בוכה בכי מר בדמעות שליש. כולם נחפזו לנסות להרגיעו, והסבירו כי המחלה אינה כה מסוכנת ועוד ייתכן שייצל, ומדוע ממחר הרבי לבכות כל כך...

השיב להם רבי ישעי'ה בצדקותו: 'לא על בני החולה אני ממרר בבכי. אלא עלי...'- 'על הרבי?!'- תמהו כולם, 'מה הרבי בוכה על עצמו?!'

'תבינו, לגבי בני יקירי- בטוח אני בחדש השם כי ישלח דברו וירפאהו. אך אני בוכה לאן אני התדרדרתי: הרי מידי יום מזכירים בפניי יהודים חולים הזקוקים לישועה, כל יום אני שומע על אנשים הצריכים רפואה, האם הם מדירים שינה מעיניי כמו בני היקר? האם הם מדאגים אותי כשם שאני דואג לשלום בני? הלא את אהבת ישראל ייקרא, כשבני טורד את מנוחתו יותר משאר אחיי היהודים!'

אם אני מצטער וכואב על בני יותר מעל כל יהודי אחר- אות וסימן הוא שעוד לא השלמתי את מידת אהבת ישראל. על כך אני בוכה!- אמר רבי ישעי'ה, מותיר את בני ביתו המומים ונרעשים... סיפור זה המופיע בספר 'טיב המעשיות', אין כמוהו ללמדנו עד היכן אהבת ישראל. עד שנרגיש את הזולת כמו בן משפחה, עד שנחוש את כאבו כאילו הוא כאב אישי שלנו, זו אהבת ישראל אמיתית, זו שאיפתנו הטהורה!

(פניני פרשת השבוע)

שבת שלום ומבורך

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.